

ÄVENTYRARE. Erfarenheterna från Solar Impulse-projekten gör att Bertrand Piccard kan relatera till de utmaningar som innovatörer och uppstartsbolag möter.

Tusen lösningar i stället för ett svart moln av skam

Bertrand Piccard förnekar inte miljöproblemen, men han väljer att fokusera på lösningarna. Med sitt projekt 1 000 Solutions lyfter han upp miljövänliga innovationer som riskerar att hamna i skuggan av kortsiktiga vinstintressen.

JOHAN SVENLIN TEXT

× För två år sedan gick startskottet för schweizaren Bertrand Piccards initiativ 1 000 Solutions. Piccard, som gjort sig känd som äventyrare och miljöaktivist med ett gott förhållande till näringslivstoppar och politiker, ville hjälpa briljanta greentech-innovationer att konkurrera ut etablerade fossila system.

”Det finns i dag tusentals lösningar som både kan stimulera den ekonomiska tillväxten och bidra till att bevara naturen. Vårt mål är att ta dessa lösningar till beslutsfattare och visa att de genast måste sluta kompromissa med miljövärden för kortsiktiga mål”, fram-

höll Piccard när 1 000 Solutions presenterades för världen i november 2017.

Nu, två år senare, har ungefär en fjärdedel av målsättningen uppnåtts och Piccard siktar på att ha samlat in resterande 750 innovationer i mitten av år 2021. På listan över godkända lösningar finns också flera finländska innovationer, bland annat Norsepowers rotorsegel för fartyg.

”I början trodde jag att det skulle bli lätt att identifiera lösningarna, men jag insåg snabbt att vi måste gå på djupet för att garantera trovärdigheten. Därför genomgår varje lösning en noggrann certifieringsprocess innan den får sin stämpel”, förklarar han på telefon från Solar Impulse Foundations högkvarter i Lausanne.

Stämpel öppnar nätverk. Piccard och hans team sköter administrationen kring 1 000 Solutions med hjälp av sponsorer. Till sin hjälp har de 360 experter inom olika områden som arbetar ideellt med att utvärdera innovationerna utifrån en rad kriterier. En utgångs-

punkt är att varje innovation ska uppfylla både ekonomiska och ekologiska krav.

”Tyvärr råder det fortfarande en felaktig uppfattning, både bland allmänhet och beslutsfattare, att vi måste välja mellan ekonomisk lönsamhet och ekologisk hållbarhet. För tio år sedan var det kanske dyrare på kort sikt att investera i miljövänliga system, men i dag finns det ingen motsättning mellan det ena eller det andra.”

För innovationsföretagen kostar det inget att lämna in sin lösning, men de anser sig inte alltid hinna avsätta den tid som krävs för att formulera sin lösning och lämna in den för granskning.

”Vi behöver ofta övertyga företagen om att de har stor nytta av att komma med på vår lista av lösningar. De får positiv medieuppmärksamhet och tillgång till ett nätverk av investerare och samarbetspartners.”

Nya idéer kommer utifrån. Attitydförändring på alla nivåer är en viktig del av Solar Impulse Foundations arbete. Piccard efterlyser en

© DOMINIK KETZ

BERTRAND PICCARD

Född: 1958 i Lausanne.

Familj: Fru och tre barn.

Utbildning: Psykiater och pilot.

Känd för: Först i världen med att flyga jorden runt med ballong (1999) och flygplan drivet med endast solenergi (2015–16).

Kuriosa: Hans farfar Auguste Piccard anses vara förebilden till professor Kalkyl i Tintin.

Aktuell: Klimataktivist som driver projektet 1 000 Solutions.

Favoritlösningar hittills: "Finns många men jag tar tre från Finland:

Paptic som tillverkar biobaserade förpackningsmaterial som kan ersätta plast.

Spin Drive med ett friktionslöst magnetsystem som ökar energieffektiviteten i motorer.

Waveroller som tar till vara vågenergi för elproduktion."

WAVEROLLER

VÅGKRAFT. En av den finländska lösningar som hör till Bertrand Piccards favoriter är Waveroller som tar till vara vågenergi för elproduktion.

större lyhördhet för nya idéer bland de etablerade industrierna. Han kommer från en familj av uppmärksammade äventyrare och blev själv berömd 1999, när han gjorde den första jorden runt-flygningen med en gasdriven luftballong. Det hade han inte mycket för när han tog sina ritningar på Solar Impulse 1, ett flygplan som drivs enbart med solenergi, till flygplansindustrin i början av 2000-talet.

"De svarade att det är omöjligt att få så mycket energi ur solen och att det inte går att få ner vikten i konstruktionen så mycket som skulle behövas. Jag vände mig i stället till yachtbyggare, IT-bolag och elmotortillverkare och tillsammans satte vi ihop Solar Impulse 1", berättar han.

Kunskaperna vidareutvecklades i efterföljaren Solar Impulse 2, som Piccard landade i Abu Dhabi 2016, efter att ha flugit jorden runt.

"Vi var inte bundna av gamla tankemönster och visade att det visst går att flyga långa sträckor med förnybar el. Nu är elflyg i ropet

och alla stora flygplanstillverkare är intresserade av hur vi lyckades med det som de trodde var omöjligt."

Kritiserar viss kapitalism. Piccard utnyttjar gärna sitt kändisskap i kampen mot klimatförändringen. I slutet av augusti var han inbjuden av Emmanuel Macron för att tala om kvalitativ tillväxt på G7-toppmötet i Biarritz.

"Det är viktigt att få ut budskapet till världens politiker, eftersom de behöver ändra på lagstiftning. Tyvärr är det fortfarande tillåtet att använda gamla fossila system som förstör jorden", förklarar han.

Även om Piccard ser tillväxt som en nödvändighet kritiserar han de uttryck för kapitalism som håller halva jordens befolkning utanför konsumtionen.

"Ojämlighet skapar hat, våld och social instabilitet, något som i längden även missgynnar rika länder och rika människor."

Han beskriver sig själv som en inbiten optimist och är övertygad om att det går att rädda världen med grön teknologi.

"Jag är i grunden optimist och ser så många möjligheter för oss att bli kvitt gamla tekniker som förorenar. Trots det känner jag också pessimism när jag ser att glappet mellan vad vi borde göra och vad vi gör blir större för varje dag."

Hans metod, som går ut på att vi kan investera oss ur klimathotet, skiljer sig diametralt från den panik och tillväxstopp som Greta Thunberg och hennes följare förespråkar. Ändå tackar han Thunberg för hennes insats i klimatfrågan.

"Det är rätt av Greta Thunberg och hennes rörelse att skaka om världens makthavare och påtala det allvarliga läget vi står inför. Hon har öppnat dörrar för mig i mitt arbete. Numera välkomnas jag av makthavarna när jag kommer med lösningar på problem som inte längre går att blunda för." ■